

Handout onderzoek

De effectiviteit van het daltonuur

Jate Terpstra en Nellie Wagner

Aanleiding:

Wij zitten in de laatste fase van ons ontwerponderzoek waarbij wij ons richten op de evaluatie van de flowchart en de nieuwe structuur van het daltonuur. De flowchart kan als instrument ingezet worden om leerlingen te helpen om tijdens het daltonuur effectiever aan het werk te gaan. De nieuwe structuur met betrekking tot de daltonuren geeft de leerlingen handvatten die nodig zijn om het zelfsturend leren te bevorderen.

De onderzoeksvraag dit jaar luidt dan ook:

Verhogen de doorgevoerde veranderingen de effectiviteit van het daltonuur?

Methode:

Wij hebben, net als in ons eerdere onderzoek, onder alle leerlingen en docenten een identieke (digitale) vragenlijst met 59 vragen (4-punts likert schaal, open en mc) uitgezet. Wij hebben drie open vragen uit ons eerdere onderzoek opgenomen zodat wij de resultaten goed met elkaar konden vergelijken. De antwoorden hebben wij zoals in 2018/19 gelabeld en laten cross checken door een derde persoon. De uitkomsten hebben we vervolgens naast elkaar gelegd.

De stellingvragen (4-punts likert schaal) hebben wij onder de volgende zeven categorieën verdeeld:

- daltonuur algemeen
- labeling
- leerdoel
- flowchart
- leerstrategieën
- reflectie
- corona

De antwoorden van de negatieve vraagstellingen hebben wij omgepooled en met een betrouwbaarheidsanalyse de validiteit gecontroleerd.

De verdeling onder de respondenten geeft een representatief beeld weer. 20% van de leerlingen en 47% van de docenten hebben aan de vragenlijst meegewerkt:

leerlingen:	respondenten	totaal aantal IIn
mavo	14,5%	14,36%
havo	22%	28,19%
vwo	64%	57,45%

IIn onderbouw	IIn bovenbouw
54%	46%

Resultaten:

Uit de analyse van de stellingen (4-punts likert schaal) komt een breed scala aan antwoorden naar voren.

Wij hebben de resultaten van zes van de zeven categorieën hieronder samengevat. De antwoorden mbt de categorie *corona* hebben wij in deze handout weggelaten.

Dalton algemeen:

- Docenten vinden huidige invulling zinvol (94%), zorgen voor voldoende rust en hebben meer aandacht voor het geven van feedback op de werkhouding (fig.1).
- Daltonuren zitten wel nog steeds erg vol en leerlingen kunnen niet altijd goed geholpen worden volgens de docenten.
- Met het aantal daltonuren zijn leerlingen en docenten tevreden.
- Leerlingen willen geen feedback op hun werkhouding, ze vinden dat ze goed werken tijdens daltonuren (78,5%, fig.5) en dat ze goed geholpen worden. Rust ervaren zij minder dan de docenten.

Labeling:

- Positieve waardering leerlingen en docenten over labeling daltonuur en uitgebreide keuze.
- Leerlingen hebben liever een flex-daltonuur dan een vak-daltonuur, bij docenten andersom.
- Splitsing onderbouw/bovenbouw daltonuren wordt als prettig ervaren.
- Maatwerk-dalton vinden docenten nuttig, maar leerlingen maken er weinig gebruik van. Docenten geven aan dat maatwerk daltonuren nog niet goed werken.
- Tijdens vak-daltonuren zitten vaak leerlingen die het vak niet hebben, daardoor zijn deze daltonuren te vol volgens docenten. 62% van de docenten geeft aan voldoende tijd te hebben voor hulp tijdens vakdalton.
- 79% van de leerlingen geeft aan een bewuste keuze te maken door de labels, slechts 50% van de docenten herkent dat.

Leerdoel:

- Ieder uur leerdoel formuleren wordt door zowel leerlingen als docenten vervelend gevonden (72% leerlingen versus 60% docenten).
- Volgens docenten hebben leerlingen hulp nodig om leerdoel SMART te formuleren. Leerlingen geven aan dat ze het wel kunnen al weten ze niet wat SMART is.
- 85% van de leerlingen geeft aan dat ze van tevoren weten wat ze gaan doen in het daltonuur, ze vinden dat ook prettig en houden zich er ook aan.

Flowchart:

- 83% van de docenten kent de flowchart, van de leerlingen is dat 51%, maar 16% van de leerlingen heeft de flowchart gebruikt.
- Een derde van de docenten vindt deze te lang, bij de leerlingen is dat bijna de helft.
- 42% van de docenten zou een digitale versie van de flowchart prettig vinden, van de leerlingen is dat 24%.

Leerstrategieën:

- Docenten denken na over hoe leerlingen het beste kunnen werken en kennen de verschillende leerstrategieën.
- Mentoren bespreken deze ook regelmatig met hun leerlingen, leerlingen herkennen dit **niet**.
- Leerlingen geven wel aan dat ze zelf verschillende manieren om te leren kennen (76%) en dat ze weten hoe ze het beste aan het werk kunnen gaan (86%). Wel vinden leerlingen het fijn als de docent verschillende opties geeft hoe te werken/leren.
- 75% van de docenten geeft aan dat leerlingen niet goed weten hoe ze hun leerdoel het beste kunnen behalen terwijl 57% van de leerlingen aangeeft dat juist goed te weten.

Reflectie:

- 88,3% van de leerlingen hebben geen behoefte aan zelfreflectie of om samen met docent aan het eind van het daltonuur te reflecteren ook al beseffen ze wel dat reflectie helpt.
- Leerlingen denken niet na over waarom zij hun leerdoel niet behalen. Ook docenten besteden hier weinig aandacht aan tijdens het daltonuur
- Er is weinig tijd voor reflectie tijdens dalton zegt 63% van de leerlingen en 79% van de docenten.

Conclusie:

Het daltonuur wordt door docenten en leerlingen positiever ervaren dan 4 jaar geleden. Docenten zijn vaker tevreden (fig.3) over hun daltonuur en vinden de nieuwe structuur zinvol (94%) (fig.1). Het aantal leerlingen dat aangeeft goed zelfstandig te kunnen werken tijdens het daltonuur is omhoog gegaan van 62% naar 79% (fig.5). Het aantal leerlingen dat geen verbeterpunten noemt is ten opzichte van het eerdere onderzoek met 7% gestegen. Wij kunnen concluderen dat het bewust omgaan met het daltonuur zoals dit het afgelopen jaar gebeurd is, tot een hogere waardering van het daltonuur heeft geleid onder zowel leerlingen als docenten en daarnaast tot een hogere effectiviteit van het daltonuur.

Hoe nu verder?

Wat wij nog verder willen onderzoeken is hoe de verdeling in de antwoorden van de leerlingen is. Hebben leerlingen van de mavo-afdeling anders op de vragen gereageerd dan de leerlingen van de havo- of vwo-afdeling? En denken onderbouw-leerlingen anders over het huidige daltonuur dan de leerlingen van de bovenbouw? En wat hebben de leerlingen dan specifiek dan nodig?

Daarnaast willen wij in het nieuwe schooljaar starten met een pilot waarbij wij een digitaal tool willen inzetten waarmee leerlingen hun leerdoel kunnen formuleren en aan het einde van het daltonuur kunnen reflecteren. Hiermee komen wij ook de leerlingen tegemoet die merendeels behoefte aan de mogelijkheid hebben om het instrument op een eigen manier in te zetten.

Bijlagen

Docenten

8. Ik vind de huidige invulling van de daltonuren zinloos.

52 antwoorden

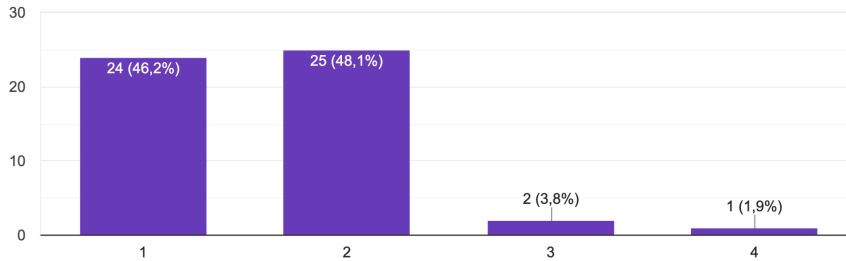

fig. 1 1=helemaal oneens 2=oneens

Leerlingen:

7. Ik werk goed tijdens mijn daltonuren.

256 antwoorden

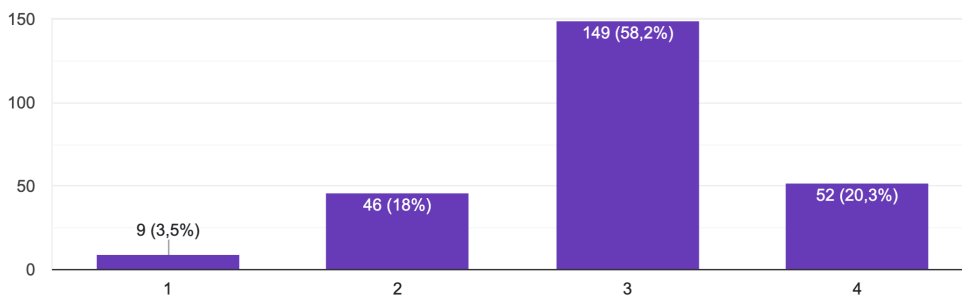
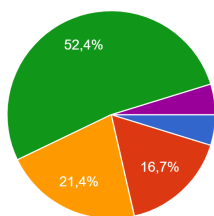

fig. 2 3 = eens 4 = helemaal eens

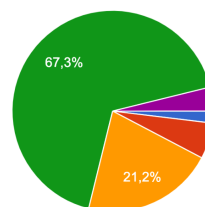
52. Hoe vaak ben je tevreden over je daltonuur?

52 antwoorden

docenten '18/19

fig. 3

docenten '21/22

- Nooit
- Paar keer per maand
- Een keer per week
- Meerdere keren per week
- Ieder daltonuur

Kunnen je leerlingen in het daltonuur zoals het nu georganiseerd is, goed zelfstandig werken?

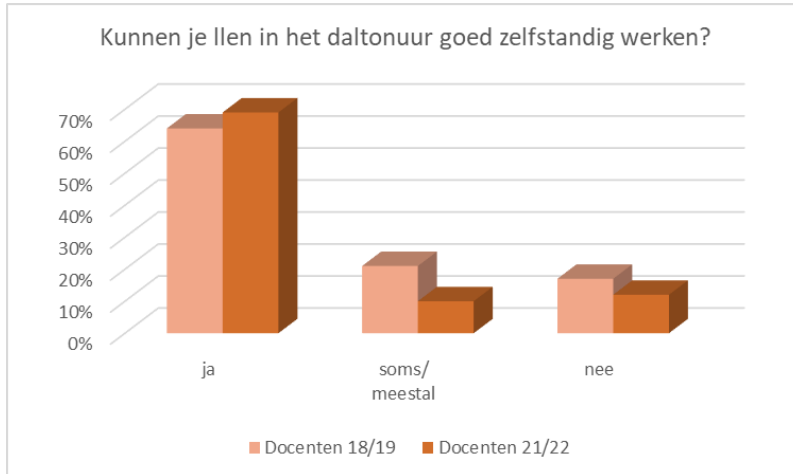

fig. 4

Kun je in het daltonuur zoals het nu georganiseerd is, goed zelfstandig werken?

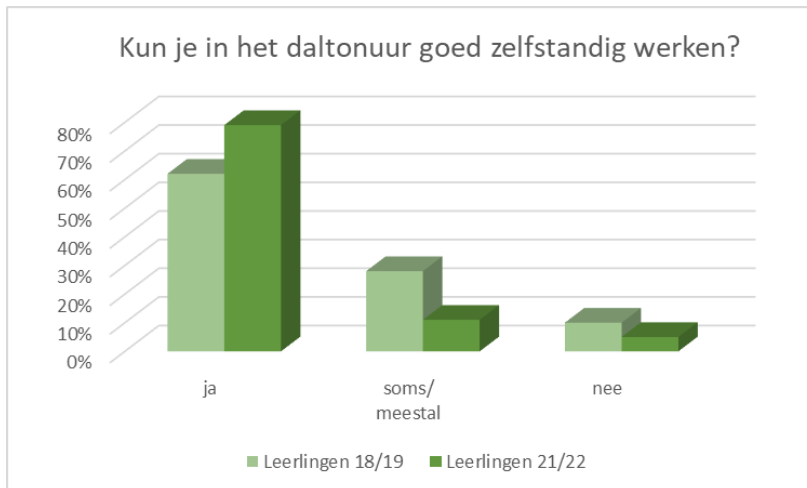

fig. 5